

MUNI
MED

Zdravotnická dokumentace

Vedení zdravotnické dokumentace

Soubor informací vztahujících se k pacientovi, o němž je vedena

Povinnost vedení zdravotnické dokumentace

Výjimky z vedení ZD

- *Při poskytování zdravotních výkonů v rámci preventivní péče mimo zdravotnické zařízení není poskytovatel povinen vést zdravotnickou dokumentaci.*
- *Mimo zdravotnické zařízení mohou být poskytovány zdravotní výkony v rámci preventivní péče zaměřené na předcházení onemocnění a jeho včasné rozpoznání, a to na základě povolení uděleného krajským úřadem.*

Poskytovatel je povinen vést a uchovávat zdravotnickou dokumentaci a nakládat s ní podle zákona a jiných právních předpisů. Zdravotnická dokumentace je vedena úplně, pravdivě a čitelně a je souborem informací:

- identifikační údaje pacienta
- pohlaví pacienta
- identifikační údaje poskytovatele zdravotních služeb
- informace o zdravotním stavu pacienta
- údaje zjištěné z rodinné, osobní a pracovní anamnézy pacienta, a je-li to důvodné, též údaje ze sociální anamnézy
- údaje vztahující se k úmrtí pacienta
- další údaje

Příklad údajů ve zdravotnické dokumentaci

- Paní Nováková se v dospívání léčila s mentální anorexií, podstoupila na svou žádost dvakrát umělé přerušení těhotenství, je HBsAg pozitivní a nyní byl u ní diagnostikován karcinom děložního hrda; žije s matkou, která je v invalidním důchodě pro schizofrenii a se sestrou, která je prostitutka. Otec se zastřelil, ještě když byla malá.

Způsob vedení ZD

Průkazně, pravdivě, čitelně

Průběžně doplňována

Jednotlivé zápisy bez zbytečného odkladu

Opravy novým zápisem

Vedení zdravotnické dokumentace

V listinné podobě

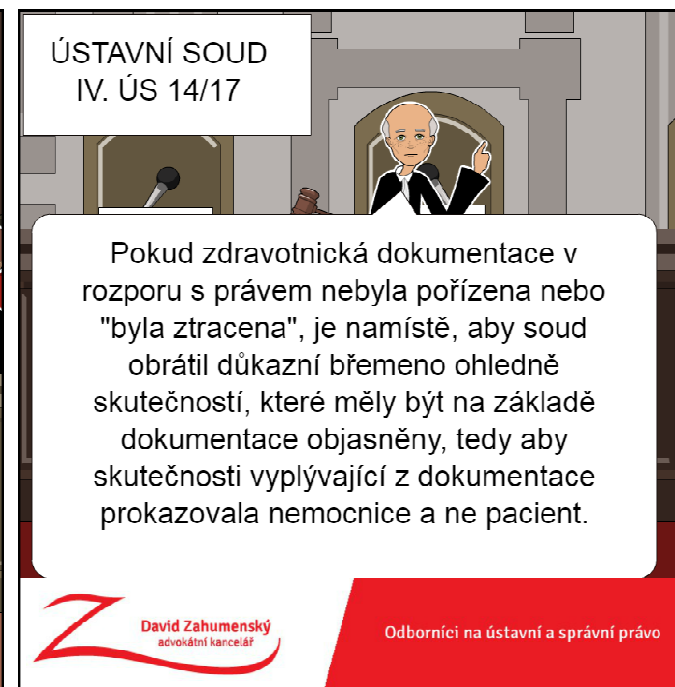
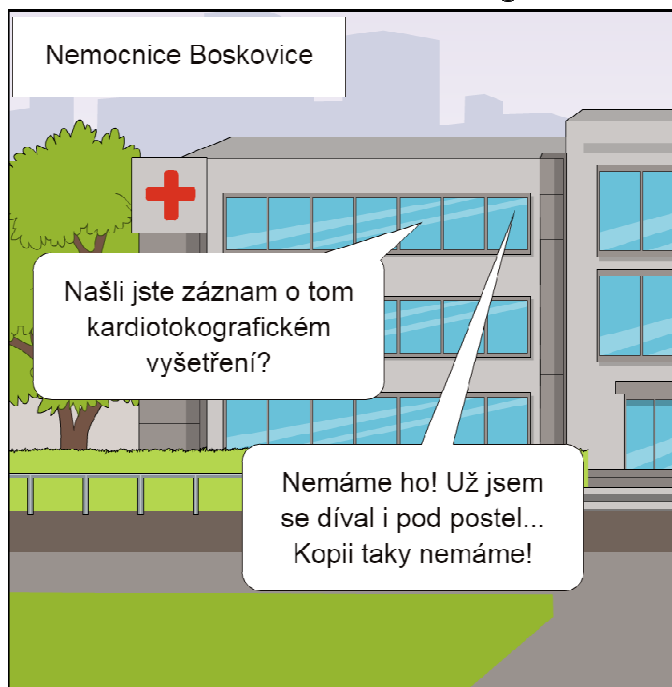
V elektronické podobě

V kombinaci listinné a elektronické podoby (souběžná)

Obrácení důkazního břemene v případě ztráty zdravotnické dokumentace

- nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 14/17

Ústavní soud Zahumny #26

Nahlížení do zdravotnické dokumentace

Kdo může nahlížet

- Zdravotníční pracovníci
- Pacient
- Rodina, příbuzní, pozůstalí
- Studenti

"HELLO, IS THIS THE DOCTOR'S OFFICE?... THANK YOU FOR SENDING ME ALL THAT INFORMATION, BUT MY NAME ISN'T AMBER AND I'M PRETTY SURE I'M NOT PREGNANT!"

Zdravotničtí pracovníci

osoby se způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání

v přímé souvislosti s poskytováním zdravotních služeb

v rozsahu nezbytně nutném pro výkon povolání

z důvodu splnění úkolů podle Zozs nebo jiných právních předpisů

při hodnocení správného postupu při poskytování zdravotních služeb

Pacient

V přítomnosti zaměstnance
pověřeného poskytovatelem

Právo činit si výpisy nebo kopie

Rodina, příbuzní, pozůstalí

zákonný zástupce nebo opatrovník pacienta

osoby určené pacientem, zákonným zástupcem nebo opatrovník pacienta

osoby blízké zemřelému pacientovi:

- informace o zdravotním stavu pacienta, který zemřel, a informace o výsledku pitvy, byla-li provedena, včetně práva nahlížet do zdravotnické dokumentace vedené o jeho osobě nebo do jiných zápisů vztahujících se k jeho zdravotnímu stavu a pořizovat z nich výpisy nebo jejich kopie.
- zemřelý mohl tento přístup předem zakázat

Studenti a zdravotnická dokumentace

- Osoby získávající způsobilost k výkonu povolání zdravotnického pracovníka mohou nahlížet do zdravotnické dokumentace v nezbytně nutném rozsahu pro potřebu výuky.
- Pacient nahlížení studentů do jeho zdravotnické dokumentace může zakázat.
- **NE OPISY A VÝPISY** (možné pouze s výslovným souhlasem pacienta)

Pořizování kopií

Zpravidla poskytovatel

- Oprávněn požadovat úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením výpisu
- V případě, že je zdravotnická dokumentace vedena pouze v elektronické podobě, má pacient nebo jiná osoba oprávněná podle § 65 Zozs právo nahlížet dálkovým přístupem nebo na pořízení její kopie na technickém nosiči dat, který si určí, nebrání-li tomu technické možnosti poskytovatele; to neplatí, požaduje-li listinnou podobu.

O každém pořízení učinit záznam (s výjimkou zdrav. pracovníka)

Zákon o zpracování osobních údajů/GDPR

- Povinnosti pro poskytovatele zdravotních služeb přijmout taková opatření, aby nemohlo dojít k neoprávněnému nebo nahodilému přístupu k osobním údajům, k jejich jinému neoprávněnému zpracování, jakož i k jinému zneužití osobních údajů.

Sankce při porušení povinností nakládání se ZD

Poruší povinnost vést, uchovávat, nakládat se ZD dle ZZS

Neumožní přístup a nahlížení do ZD oprávněným osobám uvedeným v ZZS

Umožní nahlížet do ZD v rozporu se ZZS

Nepořídí výpis / kopii ZD dle ZZS

Neprovede záznam o nahlédnutí do ZD

- ZZS - pokuta až 500 tis. Kč / 100 tis. Kč
- GDPR - 20 mil euro (cca 500 mil Kč) – omezení zákonem

Sankce při porušení povinností nakládání se ZD

Příslušný správní orgán může pozastavit nebo odejmout oprávnění k poskytování ZS

- *Poskytovatel nevede ZD*
- *Poskytovatel vede ZD v rozporu s právními předpisy*

Občanský zákoník

- *Náhrada škody a nemajetkové újmy*
- *Soud může rozhodnout o obrácení důkazního břemena ohledně prokazování (ne)splnění některého z předpokladů odpovědnosti za újmu (nálezn IV.ÚS 14/17)*

Trestní zákoník

- *Neoprávněné nakládání s osobními údaji*
- *Neoprávněný přístup k počítačovému systému*

Sankce za neoprávněné porušení mlčenlivosti

Trestně právní sankce

Bude potrestán, kdo, byť i z nedbalosti, poruší povinnost mlčenlivosti tím, že neoprávněně zveřejní, sdělí nebo zpřístupní třetí osobě osobní údaje získané v souvislosti s výkonem svého povolání, zaměstnání nebo funkce, a způsobí tím vážnou újmu na právech nebo oprávněných zájmech osoby, jíž se osobní údaje týkají

- **Až tři léta nebo zákaz činnosti**

Správní sankce

Porušení povinností poskytovatele plynoucí ze Zozs

- Pokuta až 1.000.000,- Kč

Porušení povinností poskytovatele plynoucí ze zákona na ochranu osobních údajů

- Pokuta až - 20 mil euro (cca 500 mil Kč)

Soukromoprávní postihy

Pracovněprávní postihy

- I okamžité zrušení pracovního poměru

Vystavení se riziku podání žaloby

- Náhrada nemajetkové újmy

Disciplinární postih

Kárná (disciplinární) ochrana soukromí
v podobě postihování porušení mlčenlivosti.

Flagrantní porušení dokáže být důvodem pro
odnětí profesní licence.

Význam této části pro
výuku

Při klinické výuce

Respektujte právo pacienta na soukromí a jeho osobní zónu

Včetně prostor k odkládání osobních věcí

Pokud si pacient nepřeje Vaši přítomnost, odejděte

V žádném případě nepořizujte skryté nahrávky ani fotografie pacienta

Ani pro osobní potřebu, ani pokud pacient nebude přímo poznatelný

Nedělejte kopie jeho zdravotnické dokumentace (bez výslovného souhlasu)

Při neformálních rozhovorech se spolužáky nesmí být ani z kontextu dovoditelná osoba pacienta

Fotografie a záznamy psaní studentských prací, SVOČ a prezentací

Jakékoliv výpisky a shromažďování informací

Fotografie pacienta nebo částí těla

Vždy s vědomím a souhlasem pacienta

Nikdy ne pacienty v bezvědomí

Minimalizovat zásahy do soukromí (pozor, skutečná anonymizace je skoro nemožná)

- Pozor souhlas s pořízením záznamu a jeho dalším šířením jsou dva samostatné souhlasy, souhlas s jedním neznámá souhlas s druhým

Každá sesbíraná informace musí mít svůj účel!

Zákaz šíření na sociální sítě Směrnice děkana LF MU č. 1/2016 čl. V odst. 9

Sběr údajů o pacientech pro potřeby závěrečných prací

Vždy s vědomím poskytovatele

Poskytovatel od pacienta obstará souhlas

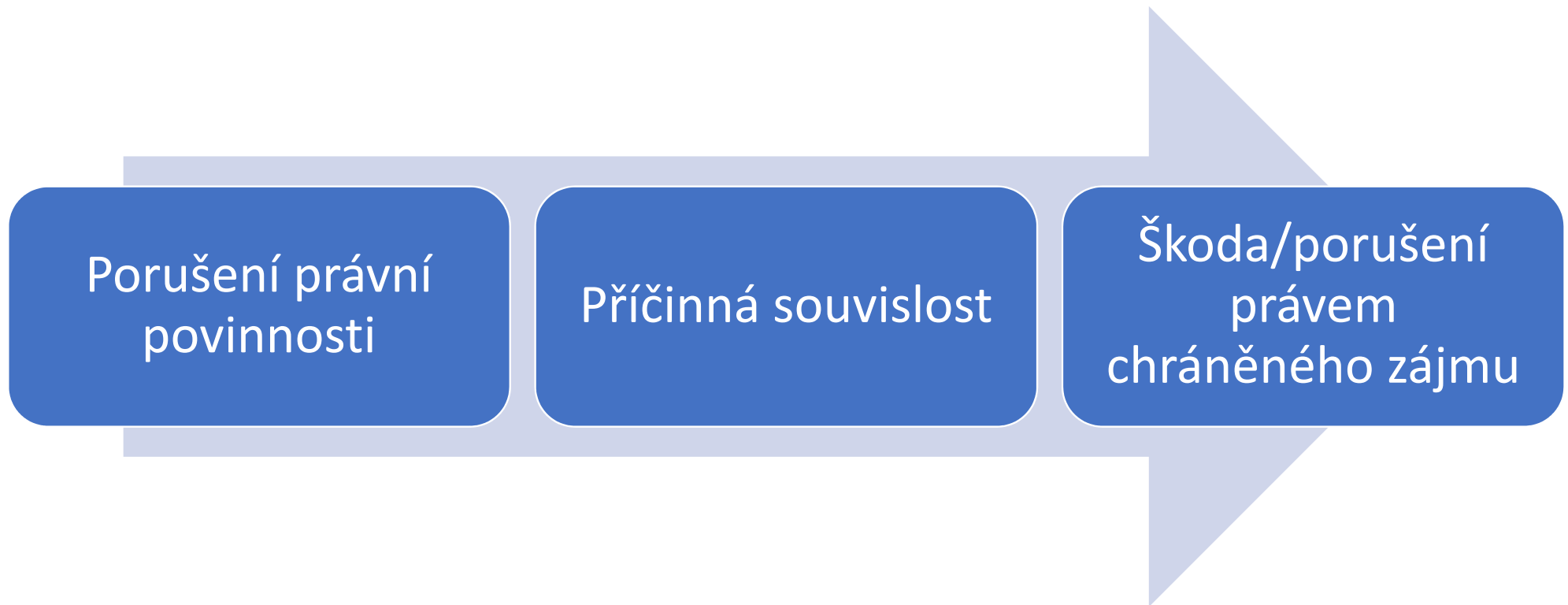
MUNI
MED

Odpovědnost ve zdravotnictví

Náležitá odborná úroveň (postup lege artis)

- Náležitou odbornou úrovní se rozumí poskytování zdravotních služeb podle pravidel vědy a uznávaných medicínských postupů, při respektování individuality pacienta, s ohledem na konkrétní podmínky a objektivní možnosti.
- Otázka posuzování ex post
- Znalecké posudky
- Příklady postupu non lege artis
 - nesprávná či pozdní diagnóza
 - neodpovídající způsob léčby
 - nesprávná medikace
 - chyba ve výkonu

Předpoklady vzniku odpovědnosti

- Ve sporech o náhradu škody na zdraví obecně existuje poměrně početná judikatura, která se příčinnou souvislostí zabývá.
- I když nelze vždy trvat na stoprocentním prokázání příčinné souvislosti mezi postupem poskytovatele zdravotní péče a úmrtím pacienta, existence příčinné souvislosti musí být prokázána s vysokou mírou pravděpodobnosti, musí se jednat o příčinu převažující a nestačí tu pouhá naděje na vyléčení, či obecné konstatování obvyklé 50% pravděpodobnosti vyléčení.
 - Rozsudek NS ze dne 28. 2. 2019, sp. zn. 25 Cdo 164/2018
- „výhoda“ v prostředí ZZS – příčinná souvislost se hůře prokazuje

Ztráta šancí

- náleží ÚS ze dne 25.05.2021 sp. zn. IV. ÚS 3416/20 ...*Lze tedy shrnout, že z hlediska ústavnosti zpravidla často nebude možné určit, jaký ústavně chráněný statek mohl být v tom kterém případě pochybení zdravotnického zařízení dotčen, tedy zda jím bude zdraví či život jednotlivce anebo „jen“ jeho psychický stav. I tzv. ztráta šance tak je statkem chráněným výše uvedenými ustanoveními a spolu s tím rovněž např. čl. 7, 10 nebo 26 Listiny (podle situace)...*
- Potencionálně velký dopad do prostředí ZZS/PNP – odpadá nutnost prokázání příčinné souvislosti

Porušení právní povinnosti

**Povinnost
daná**

- Ze Smlouvy
- Ze Zákona

**Typy
zavinění**

- Úmysl
- Nedbalost

Povinnost prevence

Vyžadují-li to okolnosti případu nebo zvyklosti soukromého života, je každý povinen počínat si při svém konání tak, aby nedošlo k nedůvodné újmě na svobodě, životě, zdraví nebo na vlastnictví jiného.

Povinnost zakročit na ochranu práv jiného každý kdo má kontrolu nad nebezpečnou situací.

Vyloučení protiprávnost i

Nutná obrana

Před útokem

Krajní nouze

Před hrozící újmou

Omluvitelné vzrušení

Při posouzení, zda někdo jednal v nutné obraně, anebo v krajní nouzi, se přihlédne i k omluvitelnému vzrušení mysli

Typy odpovědnosti

Občanskoprávní

Pracovněprávní

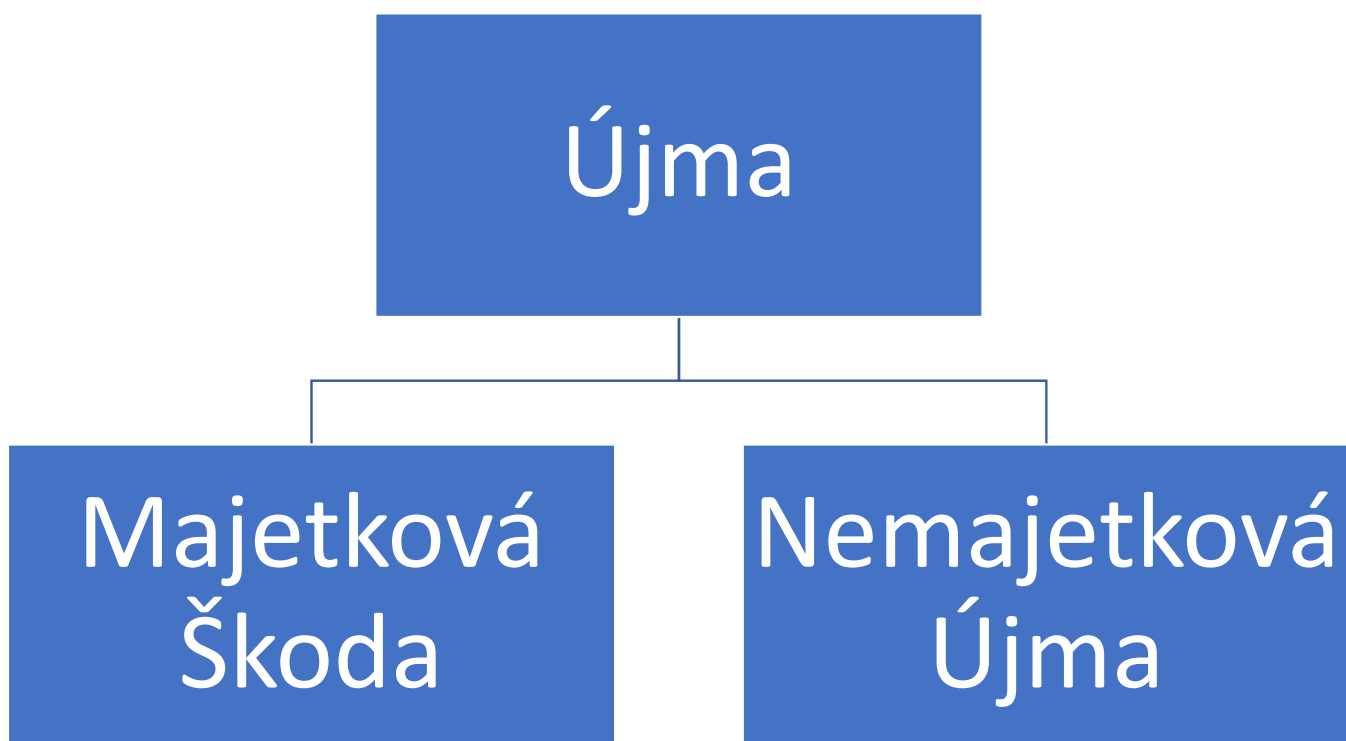
Správní

Trestní

Disciplinární

Odpoř�ednost dle práva občanského

Náhrada újmy

Nepřihlíží se k ujednání, § 2898

- které předem vylučuje nebo omezuje povinnost k náhradě újmy způsobené člověku na jeho přirozených právech,
- způsobené úmyslně nebo z hrubé nedbalosti;
- předem vylučuje nebo omezuje právo slabší strany na náhradu jakékoli újmy.

Náhoda

- Újmu způsobenou náhodou nahradí ten, kdo dal ze své viny k náhodě podnět, zejména tím, že poruší příkaz nebo poškodí zařízení, které má nahodilé újmě zabránit.

Škoda způsobená věcí

- Kdo je povinen někomu něco plnit a použije při tom **vadnou** věc, nahradí škodu způsobenou vadou věci. To platí i v případě poskytnutí zdravotnických, sociálních, veterinárních a jiných biologických služeb.
- Nevztahuje se na nesprávně zvolenou věc.
- Způsobí-li škodu věc sama od sebe, nahradí škodu ten, kdo nad věcí měl mít dohled. (Ize se sprostít)

Škoda způsobená informací nebo radou

- **Kdo se hlásí** jako příslušník určitého stavu nebo povolání k odbornému výkonu nebo jinak vystupuje jako **odborník**,
- nahradí škodu, **způsobí-li ji neúplnou nebo nesprávnou informací** nebo škodlivou radou **danou za odměnu** v záležitosti svého vědění nebo dovednosti.

Rozsah náhrady

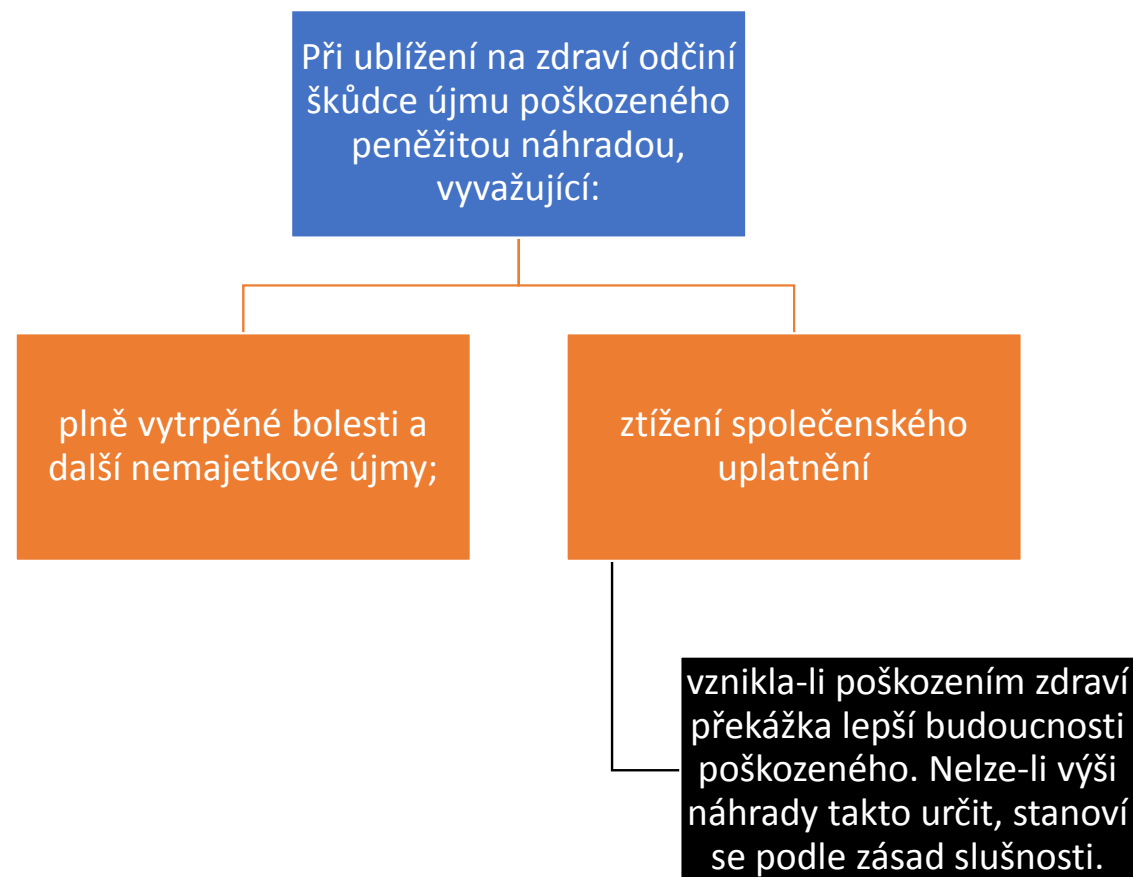
Obecné ustanovení

- Škoda se nahrazuje uvedením do předešlého stavu. Není-li to dobře možné, anebo žádá-li to poškozený, hradí se škoda v penězích.
- Nemajetková újma se odčiní přiměřeným zadostiučiněním. Zadostiučinění musí být poskytnuto v penězích, nezajistí-li jeho jiný způsob skutečné a dostatečně účinné odčinění způsobené újmy.

Rozsah

Náhrada při ublížení na zdraví

Usmrcení

- Při usmrcení nebo zvláště závažném ublížení na zdraví odčiní škůdce **duševní útrapy manželu, rodiči, dítěti nebo jiné osobě blízké peněžitou náhradou vyvažující plně jejich utrpení. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti.**

Náklady spojené s péčí o zdraví

- Škůdce hradí též účelně vynaložené náklady spojené s péčí o zdraví poškozeného, s péčí o jeho osobu nebo jeho domácnost tomu, kdo je vynaložil; požádá-li o to, složí mu škůdce na tyto náklady přiměřenou zálohu.

Náklady pohřbu

- Škůdce nahradí tomu, kdo je vynaložil, přiměřené náklady spojené s pohřbem
- v rozsahu, v jakém nebyly uhrazeny veřejnou dávkou podle jiného právního předpisu. Přitom se přihlédne k zvyklostem i k okolnostem jednotlivého případu.

Náhrada za ztrátu na výdělků

- Náhrada za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti poškozeného se hradí peněžitým důchodem ve výši rozdílu mezi průměrným výdělkem poškozeného před vznikem újmy a náhradou toho, co poškozenému bylo vyplaceno v důsledku nemoci či úrazu podle jiného právního předpisu.

Náhrada za ztrátu na důchodu

- Náhrada za ztrátu na důchodu náleží poškozenému ve výši rozdílu mezi důchodem, na který poškozenému vzniklo právo, a důchodem, na který by mu bylo vzniklo právo, jestliže by do základu, z něhož byl vyměřen důchod, byla zahrnuta náhrada za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti, kterou poškozený pobíral v době rozhodné pro vyměření důchodu.

Náklady na výživu pozůstalým

- Při usmrcení hradí škůdce peněžitým důchodem náklady na výživu pozůstalým, kterým zemřelý ke dni své smrti poskytoval nebo byl povinen poskytovat výživu.
- Náhrada náleží pozůstalým ve výši rozdílu mezi dávkami důchodového zabezpečení poskytovanými z téhož důvodu a tím, co by poškozený podle rozumného očekávání mohl pozůstalým na těchto nákladech poskytovat, pokud by k jeho zranění nedošlo.

MUNI
MED

Stížnosti ve zdravotnictví

- Stížnost proti postupu poskytovatele při poskytování zdravotních služeb (§ 93 a násl. ZZS)
- Stížnost zdravotní pojišťovně
- Stížnost profesní komoře (ČLK, ČSK) na postup lékaře
- Podnět veřejnému ochránci práv

Osoby oprávněné k podání stížnosti

- Pacient
- Zákonný zástupce nebo opatrovník pacienta
- Osoba blízká v případě, že pacient tak nemůže učinit s ohledem na svůj zdravotní stav nebo pokud zemřel
- Osoba zmocněná pacientem

Příjemce stížnosti

- Poskytovatel

- Příslušný správní orgán
 - Krajský úřad,
 - Magistrát hlavního města Prahy

- Závěry poskytovatele zdravotních služeb:
 - Stížnost byla důvodná
 - Stížnost byla částečně důvodná
 - Stížnost byla nedůvodná
- Předchozí závěry se promítají do organizace i vně
- Z pohledu poskytovatele je důležité, aby měl proces nastaven správně –
podklady, zhodnocení, manažerské rozhodnutí pro případný spor

- Pokud osoba, která podala poskytovateli stížnost (dále jen „stěžovatel“), s jejím vyřízením nesouhlasí, může podat stížnost příslušnému správnímu orgánu, který tomuto poskytovateli udělil oprávnění k poskytování zdravotních služeb. Zároveň uvede důvody nesouhlasu s vyřízením stížnosti poskytovatelem.
- Správní orgán provede šetření – povinná součinnost PSZ
- Nutný souhlas stěžovatele s nahlížením do ZD (možný důvod pro zastavení řízení)

Povinnosti poskytovatele při vyřizování stížnosti

- Ústní projednání stížnosti, pokud je to s ohledem na charakter stížnosti vhodné
- Vyřídit stížnost do 30/60 dnů ode dne jejího obdržení
- vést evidenci o podání stížností a o způsobu jejich vyřízení
- Umožnit stěžovateli nahlížet do konkrétního stížnostního spisu a pořizovat z něj kopie
- Poskytnout mu včasnou a nutnou součinnost správnímu orgánu
- Lůžková péče – vypracovat postup pro vyřizování stížností, informaci o možnosti a postupu uveřejnit v ZZ na veřejně přístupném místě a na svých internetových stránkách

Způsoby vyřízení stížnosti

Uložení nápravných opatření s uvedením lhůty pro jejich splnění

Podání podnětu orgánu příslušnému podle jiných právních předpisů, příslušné komoře,

Informace zdravotní pojišťovně pacienta o uložených nápravných opatřeních nebo o podání podnětu

– Chování

- Edukování pacientů
- Nedorozumění
- Vulgárnost
- Pacienti pod vlivem

– Poskytnutá péče

- Provedené/neprovedené vyšetření
- Čas dojezdu
- Odvoz do „jiného“ CPALP

Nemožnost volby vs faktická spádovost

Rozsudek NSS ze dne 08.02.2021 sp.zn. 5 As 38/2020 – 54 (cílový poskytovatel)

MUNI

MED